

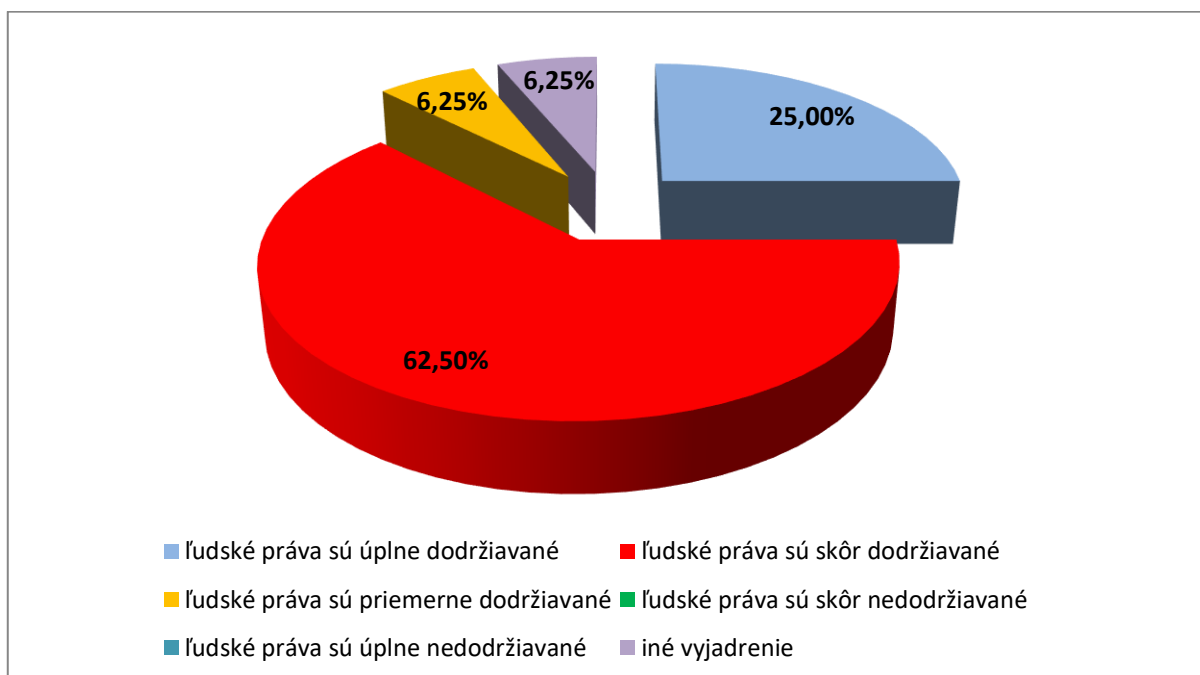
Dodržiavanie ľudských práv v strednej škole v školskom roku 2021/2022

Ľudské práva definuje Všeobecná deklarácia ľudských práv ako základné práva a slobody, ktoré patria každému človeku od narodenia bez ohľadu na jeho rasu, pohlavie, etnickú, národnostnú alebo štátnu príslušnosť. K ďalším dokumentom upravujúcim špecifické oblasti ochrany ľudských práv patrí antidiskriminačný zákon a Dohovor o právach dieťaťa, na ktorého dodržiavanie sa odvoláva aj Školský poriadok Súkromnej školy umeleckého priemyslu v Žiline.

Od 07. 11. 2021 do 17. 11. 2021 mali žiaci 2. a 3. ročníka možnosť vyjadriť svoj názor na dodržiavanie ľudských práv v strednej škole prostredníctvom anonymného online dotazníka. Pedagogického prieskumu, ktorý sme realizovali po šiestykrát, sa zúčastnilo 48 žiakov, t.j. 41,0 %.

Žiaci hodnotia stav a úroveň dodržiavania ľudských práv v strednej škole pozitívne – 12 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú úplne dodržiavané (25,0 %), 30 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú skôr dodržiavané (62,5 %) a 3 žiaci prezentovali, že ľudské práva sú priemerne dodržiavané (6,25 %), iné vyjadrenie poskytli 3 žiaci (6,25 %).

Dodržiavanie ľudských práv v triedach 2. a 3. ročníka v školskom roku 2021/2022

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Dodržiavanie ľudských práv v strednej škole“, november 2021.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) 50 % žiakov sa nestretlo s porušovaním ľudských práv v strednej škole, čo predstavuje porovnateľné výsledky v školskom roku 2018/2019, 10,5 % žiakov sa stretlo s porušovaním ľudských práv ako svedkovia a 4,2 % žiakov sa stretlo s porušovaním ľudských práv ako obeť, 35,3 % žiakov sa nevyjadrilo, či sa stretlo alebo nestrelo s porušovaním ľudských práv v strednej škole;

b) najčastejší typ porušovania ľudských práv v strednej škole predstavuje neobjektívne hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov (45,8 %), diskriminácia (10,4 %), popieranie práva na vlastný názor (6,3 %) šikanovanie (6,3 %), ponuka a predaj nelegálnych látok (2,1 %), negatívne vyjadrenie k porušovaniu ľudských práv uviedlo 29,1 % žiakov;

c) v prípade porušenia ľudských práv v strednej škole by sa žiaci obrátili na triedneho učiteľa (45,8 %), čo predstavuje nárast o 8,8 % oproti vyjadreniam v školskom roku 2019/2020, na rodičov (18,7 %), školskú psychologičku (12,5 %), kamarátov z mimoškolského prostredia (8,3 %), spolužiakov (8,3 %) a výchovného poradcu (6,4 %);

d) pri riešení nedodržovania ľudských práv v strednej škole uplatňujú učitelia najčastejšie riešenie problému diskusiou (91,6 %), čo je porovnateľné s vyjadreniami za posledné tri školské roky, 6,3 % žiakov sa vyjadrilo, že vyučujúci ignorujú riešenie problémov žiakov a 2,1 % žiakov uviedlo iné vyjadrenie ku riešeniu problémov porušovania ľudských práv v školskom prostredí;

e) najrozšírenejší zdroj informácií o ľudských právach predstavuje školské prostredie (64,4 %), čo je porovnateľné s vyjadreniami zo školského roku 2020/2021, rozhlas a televízia (18,8 %), rodinné prostredie (6,3 %), internet (4,2 %), rovesníci (4,2 %) a záujmové skupiny pre voľnočasové aktivity (2,1 %);

f) 93,75 % žiakov vedelo vymenovať aspoň dve ľudské práva, vo výpovediach najčastejšie rezonovali právo na život, právo na vlastný názor, právo na slobodu prejavu, právo na vzdelanie a právo na vierovyznanie, 3 žiaci nevedeli uviesť dva príklady na ľudské práva (6,25 %);

g) žiakov 2. a 3. ročníka najčastejšie trápia uvedené problémy – učenie (52,1 %), zdravotný stav svojich blízkych a vlastné zdravie (25,0 %), sociálne vzťahy s učiteľmi (8,3 %), sociálne vzťahy s rodičmi (4,2 %), 10,4 % žiakov uviedlo iné problémy alebo sa nevyjadrilo;

h) 85,4 % žiakov pozná dokument Dohovor o právach dieťaťa, čo predstavuje nárast o 1,5 % oproti vyjadreniam v školskom roku 2020/2021, 89,6 % žiakov pozná telefónnu linku – Linka detskej istoty (116 111);

i) 58,3 % žiakov vymenovalo aspoň jeden príklad pozitívnej zmeny v uplatňovaní ľudských práv v strednej škole, ktorý evidujú za posledný školský rok, napr. vytvorenie pracovnej pozície školskej psychologičky, starostlivosť o verejné zdravie, aktivita triednych učiteľov pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov žiakov, preventívne aktivity v oblasti diskriminácie a intolerancie, využívanie schránky dôvery, pozitívna sociálna klíma v škole a pod.

Vedenie školy prijme na základe uvedených zistení primerané opatrenia ku zlepšeniu stavu a úrovne dodržiavania ľudských práv v strednej škole v nasledujúcom období.

PaedDr. Peter Majer